

Til Landbrugsstyrelsen

Følgebreve

Dato 4. september 2020

Journal 2020-0158630

Levering på bestillingen "Udtagning af jordprøver i topjorden".

Landbrugsstyrelsen har i en bestilling sendt den 2. september 2020 bedt DCA – Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug – om at udarbejde en vejledning for udtagning af jordprøver i topjorden.

Opgaven ligger i forlængelse af DCAs leverance fra 25. august 2020 "Udtagning af jordprøver i underjorden: Løbende rådgivning vedr. Jordbundsdata og jordbundskortlægning", der fokuserede på proceduren for jordprøveudtagning i underjorden. For at ensrette og præcisere vejledningen om udtagning af jordprøver, har Landbrugsstyrelsen, bedt om denne vejledning for udtagning af jordprøver i topjorden.

Besvarelsen i form af vedlagte notat er udarbejdet af Sektionsleder Mogens H. Greve fra Institut for Agroøkologi ved Aarhus Universitet.

Lektor Bo Vangso Iversen fra samme institut, har været fagfællebedømmer, og notatet er revideret i lyset af hans kommentarer.

Besvarelsen er udarbejdet som led i "Rammeaftale om forskningsbaseret myndighedsbetjening mellem Miljø- og Fødevareministeriet og Aarhus Universitet" under ID 5.25 i "Ydelsesaftale Planteproduktion 2020-2023".

Venlig hilsen

Stine Mangaard Sarraf
Specialkonsulent, kvalitetssikrer for DCA-centerenheden

Ny vejledningstekst til udtagning af jordprøver i topjorden

Af Sektionsleder Mogens H. Greve, Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet

Fagfællebedømt af Lektor Bo Vangsø Iversen, Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet

Baggrund

Landbrugsstyrelsen har ifm. udarbejdelsen af vejledningen om gødsknings- og harmonireglerne fået leveret en beskrivelse af udtagning af jordprøver i underjorden. For at ensrette og præcisere vejledningen om udtagning af jordprøver, har Landbrugsstyrelsen, i en bestilling modtaget af DCA den 2. september 2020, bedt om en beskrivelse af udtagning af jordprøver i topjorden.

Besvarelse

Ændringer i jordbundstypen

Du kan rette jordbundstypen for en mark i markplanen, hvis du ud fra teksturmålinger kan dokumentere, at jordtypen afviger fra den, der fremgår af markkortet. Hvis du vælger at angive jordbundstype ud fra teksturmålinger, skal du udtage en jordprøve for hver femte hektar af det areal, du ønsker at ændre jordbundstypen for. Det betyder, at der, hvis du f.eks. har et areal på 100 hektar, skal tages mindst 20 jordprøver. Nogle prøver må godt dække seks hektar og andre tre hektar afhængigt af markstørrelsen og lokale forhold. Husk at notere datoen for prøvetagningen. Hvis en virksomhed ønsker at fravige den fastsatte jordbundstype, er der ikke et fastsat krav om, hvor ofte der skal udtages jordprøver, da jordtypen ikke ændres over tid. Det betyder, at ældre jordprøver, som er udtaget efter disse retningslinjer, ligeledes kan bruges i dokumentationen.

Analyserne af prøverne skal foretages af et laboratorium, der som minimum skal have et kvalitetsstyringssystem i overensstemmelse med standarden EN ISO/IEC 17025 eller andre tilsvarende internationalt accepterede standarder.

Prøveudtagningspunkterne skal indtegnes på markkort.

Analyseresultatet og indtegnning på markkort skal kunne forevises på forlangende i forbindelse med kontrol.

Ændringer i jordbundstypen i overjorden

Prøveudtagningen skal foretages som en blandprøve. For hver fem hektar udtages der jordprøver fra 16 borer langs en transekt, således at jordprøverne er jævnt fordelt på

tværs af de fem hektar. I hver boring udtages en prøve af overjorden. Jorden fra de 16 prøver blandes grundigt før udtagning af en delprøve. Delprøven sendes derefter til analyse.

Ændringer i jordbundstypen fra JB4.1 til JB4.2

Hvis der er ønske om at ændre en marks jordtype fra JB 4.1 til JB 4.2 skal der udtages en jordprøve for hver påbegyndt fem hektar på hver mark, hvor jordbundstypen ønskes ændret.

Prøveudtagningen skal foretages som to blandprøver svarende til to dybder. For hver fem hektar udtages der jordprøver fra 16 boringer langs en transekt, således at jordprøverne er jævnt fordelt på tværs af de fem hektar. I hver boring udtages to prøver af underjorden. Én prøve udtages i 30 til 60 cm's dybde og én prøve udtages i 60 til 100 cm's dybde. Jorden fra de 16 prøver blandes grundigt, hver dybde for sig, før udtagning af en delprøve. Delprøverne fra de to dybder sendes derefter til analyse. Hvis analysen viser, at tekturen i begge prøver ligger mellem JB 5 og JB 10, kan en jord omklassificeres fra JB 4.1 til JB 4.2.